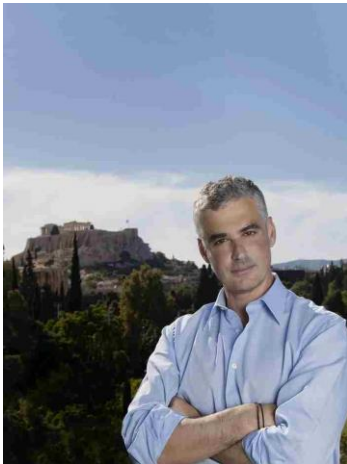

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα του μνημονίου και της ανάπτυξης

ΤΟΥ ΑΡΗ ΣΠΗΛΙΩΤΙΟΠΟΥΛΟΥ*

Το μνημόνιο και η χρεωκοπία της χώρας μας, πρωταρχικά απαξίωσε την έννοια του κράτους, της πολιτικής, των εκπροσώπων της, έπληξε τους δημοκρατικούς θεσμούς και δημιούργησε συνθήκες κοινωνικής αναταραχής και ανισορροπίας. Παράλληλα η οικονομική κρίση συρρίκνωσε πολιτικά και διοικητικά την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αφαιρέθηκαν αρμοδιότητες, μειώθηκαν δράσεις. Παρόλα αυτά ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης έμεινε όρθιος και άντεξε μέσα στο γενικό κλίμα αναξιοπιστίας της πολιτικής και των θεσμών. Άντεξε ακόμα και όταν συρρικνώθηκαν τραγικά τα έσοδα από τον κρατικό προϋπολογισμό και τους ανταποδοτικούς φόρους των πολιτών. Μεγάλοι δήμοι έφτασαν στο χείλος της οικονομικής χρεωκοπίας. Όμως ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης άντεξε και δεν απαξιώθηκε για ένα και μοναδικό λόγο. Διότι ο θεσμός βασίζεται σε γερά θεμέλια που πηγάζουν στην υπηρεσία των πολιτών και αποτελεί τον σημαντικότερο πυλώνα άσκησης κοινωνικής πολιτικής αλλά και εθνικής περιφερειακής πολιτικής. Πολλοί δήμοι κατάφεραν να ανταπεξέλθουν της οικονομικής κρίσης διότι είχαν προετοιμαστεί και με την συμμετοχή τοπικών φορέων και μέσα από διαδικασίες δημοκρατικού προγραμματισμού προώθησαν έγκαιρα συγκεκριμένο στρατηγικό σχεδιασμό, εξασφαλίζοντας έστω και κατ'ελάχιστο τους απαραίτητους πόρους και αξιοποιώντας τις δεδομένες ευκαιρίες. Είναι παραπλανητικό το επιχείρημα όσων υποστηρίζουν ότι δήθεν στην Ελλάδα των μνημονίων οι δήμοι και μάλιστα οι μεγάλοι δήμοι όπως της Αθήνας δεν είχαν καμιά προοπτική. Είναι ψευδές και μίζερο να ισχυρίζονται κάποιοι ότι το μνημόνιο δεν τους άφησε να προχωρήσουν στα απολύτως απαραίτητα έργα και τις αναγκαίες προμήθειες υλικών για την κατοχύρωση του ίδιου του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το δικό μου προσωπικό όραμα για την τοπική αυτοδιοίκηση και την πόλη της Αθήνας είναι όραμα προοπτικής και πίστης στην πόλη και το θεσμό της αυτοδιοίκησης. **Η Αθήνα Μπορεί** να ξαναγίνει, ξεπερνώντας την εποχή της μιζέριας που την καταδίκασε η διαχειριστική νοοτροπία, μια σύγχρονη και ζωντανή πόλη. Στην νέα εποχή την ανάπτυξης για την επίτευξη του στόχου μας, απαιτείται σοβαρός και μακρόπνοος στρατηγικός σχεδιασμός για την απορρόφηση των διατιθεμένων πόρων τόσο από το ΕΣΠΑ όσο και από άλλες πηγές χρηματοδότησης, για την αξιοποίηση χωρίς απώλειες με έργα και δράσεις που καλύπτουν τις αναπτυξιακές ανάγκες σε ικανοποιητικό βαθμό και αποτελούν εγγύηση για την δημιουργία ενός νέου ασφαλούς και σταθερού περιβάλλοντος οικονομικού, εμπορικού, τουριστικού, κοινωνικού, πολιτιστικού, που θα ενισχύει την τοπική ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα. Το δικό μου όραμα για την Αθήνα είναι να ξαναβρεί το

πνευματικό της όραμα, να ξαναγιώσουν οι Αθηναίοι και όσοι κατοικούν ή κινούνται στην Αθήνα επίκεντρο της πολιτικής που ασκείται μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Για να το νιώσουν αυτό χρειάζεται η βοήθεια και η συμμετοχή κάθε δημότη.

Άλλωστε τα βασικά στοιχεία που συνιστούν το ουσιαστικό περιεχόμενο του θεσμού της αυτοδιοίκησης είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και η συμμετοχή των δημοτών στα κοινά. Εάν εκλείπει ένα από τα δύο αυτά στοιχεία που καθορίζονται τότε δεν μπορούμε να μιλάμε για τοπική αυτοδιοίκηση αλλά για ένα ξεπερασμένο γραφειοκρατικό, συγκεντρωτικό διοικητικό μοντέλο οργάνωσης, που δεν με εκφράζει σε καμία περίπτωση.

Προσωπικά αντιμετωπίζω το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης ως την καθημερινή εφαρμογή της δημοκρατικής αρχής και ισότητας στη Διοίκηση.

Οι πολίτες πρέπει να έχουν αποφασιστικό λόγο στις τοπικές υποθέσεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα των δημοτικών αρχών και ό,τι έχει σχέση με το συγκεκριμένο γεωγραφικό όριο του δήμου όπου διαβιώνουν οι πολίτες- δημότες, και ό,τι είναι δίπλα μας, μας αγγίζει και μας αφορά άμεσα, όταν βγαίνουμε έξω από το σπίτι μας, πάμε στη δουλειά μας, στη γειτονιά μας, στη συνοικία μας, οτιδήποτε έχει σχέση με την καθημερινότητά μας.

Οφείλω να ξεκαθαρίσω ότι στη σημερινή πραγματικότητα, επιβάλλεται μια εντελώς νέα θεώρηση, νέα θέση και νέο όραμα για την τοπική αυτοδιοίκηση. Πρέπει να εγκαταλειφθούν τα στερεότυπα και οι πεπαλαιωμένες αντιλήψεις, που δεν προσέφεραν κάτι ουσιαστικό στο χώρο αυτό. Πρέπει η Τ.Α., με άλλα λόγια, να επανακτήσει τη χαμένη της δυναμική και να επιτελέσει το θεσμικό, κοινωνικό και ιστορικό της ρόλο. Πώς; Με την ανάληψη ρηξικέλευθων, σύγχρονων και πρωτοποριακών πολιτικών που προσιδιάζουν στη φύση και την αποστολή της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα του μέλλοντος και της ανάπτυξης.

Το δικό μου όραμα για την τοπική αυτοδιοίκηση περνά και μέσα από την καθιέρωση και λειτουργία θεσμών άμεσης δημοκρατίας όπως το δημοψήφισμα, για σημαντικής σημασίας τοπικές υποθέσεις, γιατί με αυτό τον τρόπο ενδυναμώνεται η αρχή της λαϊκής συμμετοχής.

Η ίδρυση του μουσουλμανικού τεμένους εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων για την κάλυψη των θρησκευτικών αναγκών των μουσουλμάνων που διαβιούν στην Αττική, αποτελεί κατά την άποψή μου, σε αντίθεση με την αντίληψη της σημερινής διοίκησης του Δήμου εξαιρετικής σημασίας τοπικό ζήτημα. Ειδικότερα δε η χωροθέτηση του έργου αυτού προβλέπεται στο Βοτανικό, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του Δήμου Αθηναίων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για την συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων στη διαδικασία ανέγερσης. Άραγε δεν πρέπει ο Δήμος να ερωτηθεί για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση του τεμένους; Ποιος άλλωστε είναι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης αν μέσου αυτού δεν μπορούν να εκφράσουν την άποψη τους οι πολίτες για ένα τόσο σοβαρό θέμα με πολυποικίλες διαστάσεις, χωροταξικές, οικιστικές, πολεοδομικές ασφάλειας, εγκληματικότητας, παραεμπορίου, δημόσιας υγείας και τάξεως;

Πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι δεν είναι θέμα θρησκευτικής μισαλλοδοξίας ή εθνικής πολιτικής.

Είναι βαθύτατα και ουσιαστικώς θέμα που αφορά τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με άλλα λόγια, είναι θέμα που σηματοδοτεί το ύψος και το μοντέλο διοίκησης που θέλουμε να εφαρμόσουμε, σηματοδοτεί τον τρόπο που αντιμετωπίζω το θεσμό, το όραμα που έχω για το θεσμό και πώς θα διοικήσω το Δήμο.

Άραγε την σημερινή εποχή τι πραγματικά επιθυμούμε; Ένα δήμαρχο:

απλά διεκπεραιωτή των τοπικών υποθέσεων, ένα δήμαρχο ληξίαρχο, ένα δήμαρχο δήθεν «τιμωρό» της κυβερνητικής πολιτικής ή ένα δήμαρχο με συγκεκριμένες απόψεις σύγχρονες και πρωτοποριακές, με επίγνωση του ιστορικού του ρόλου, προκειμένου να επιτελέσει τον ιστορικό του ρόλο, υλοποιώντας συγκεκριμένες δημοτικές πολιτικές με γνώμονα τη βελτίωση της ζωής των δημοτών;

Ισχυρίζονται ανοήτως κάποιοι ότι το ζήτημα του ισλαμικού τζαμιού δεν είναι τοπικό ζήτημα και δεν αφορά τον Αθηναίο δημότη η εγκατάσταση του τεμένους, μόλις τρία λεπτά απόσταση από την Ομόνοια, στο κέντρο της Αθήνας, διότι είναι μια ειλημμένη απόφαση από το 2006 και πρέπει να εφαρμοστεί προκειμένου να τελειώνουμε με αυτή την εκκρεμότητα. Δυστυχώς για όσους εκφράζουν αυτή την υποτακτική και διαχειριστική λογική, εγώ προσωπικά δεν πρόκειται να δεχθώ μια τέτοια επιχειρηματολογία. Η ίδρυση του συγκεκριμένου τζαμιού στο Βοτανικό αποτελεί κατ' εξοχήν τοπική υπόθεση και αφορά άμεσα την καθημερινή ζωή των δημοτών της Αθήνας. Όλοι γνωρίζουμε ότι η εγκατάσταση του συγκεκριμένου χώρου θρησκευτικής λατρείας συνεπάγεται πολλαπλά προβλήματα, που έχουν σχέση με την ίδια την ποιότητα ζωής των Αθηναίων.

Συνεπώς, η συμμαχία με ό,τι βελτιώνει τη ζωή των δημοτών αποτελεί την πεμππουσία της τοπικής αυτοδιοίκησης ενώ αντίθετα η αντιπαλότητα με ό,τι δυσχεραίνει την ζωή των δημοτών.

Επειδή, όμως, τοπική αυτοδιοίκηση σημαίνει κυρίως και πρωτίστως συμμετοχή του δημότη στα κοινά, σημαίνει εφαρμογή της έννοιας της λαϊκής κυριαρχίας στην πράξη, θα πρέπει για το μείζον αυτό κοινωνικό και πολιτιστικό θέμα να αποφανθεί ο λαός της Αθήνας. Επομένως μόλις αναλάβουμε την διοίκηση του Δήμου θα ενεργοποιηθεί η διαδικασία και ο μηχανισμός που προβλέπεται για τη διεξαγωγή τοπικού δημοψηφίσματος. Αυτό σημαίνει Δημοκρατία στην πράξη, αυτό σημαίνει συμμετοχή των δημοτών στα θέματα που τους αφορούν, αυτό σημαίνει σύγχρονη δημοκρατική λειτουργία του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό σημαίνει εφαρμογή στην πράξη οραματικών πολιτικών που ενσαρκώνουν την ανασύσταση και αναζωογόνηση του θεσμού και συνδράμουν στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών και των μητροπολιτικών κέντρων.

Ναι μεν διασφάλιση και προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας των μουσουλμάνων που διαβιούν στην πρωτεύουσά μας, αλλά και διασφάλιση και προστασία των δικαιωμάτων των Αθηναίων δημοτών.

Το συμφέρον της μειοψηφίας, και δη της συγκεκριμένης μειοψηφίας, θα πρέπει δηλαδή να υπερισχύει των δικαιωμάτων της πλειοψηφίας και δη της συγκεκριμένης πλειοψηφίας;

Αυτό είναι έξω από κάθε έννοια λογικής, ελευθερίας και δημοκρατίας.

** Υποψήφιος Δήμαρχος Αθηναίων,
Αθήνα Μπορείς*